

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ 18ης ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΦοΔΣΑ

Κέρκυρα, 3-4 Ιουλίου 2026

Στις εργασίες της 18ης Πανελλήνιας Συνόδου του Δικτύου Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, που πραγματοποιήθηκαν στην Κέρκυρα στις 3 και 4 Ιουλίου 2026, με την υποστήριξη του ΦοΔΣΑ και της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων και υπό την αιγίδα του Υπουργείου Εσωτερικών (ΥΠΕΣ) και της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ), κυριάρχησε το μήνυμα της ισχυρής αυτοδιοικητικής ενότητας, ως της πλέον αποτελεσματικής προϋπόθεσης για την ενδυνάμωση του ρόλου των ΦοΔΣΑ και των Δήμων στον δημόσιο διάλογο.

Η σύγκλιση αυτή αποτυπώθηκε και στο περιεχόμενο των τεκμηριωμένων εισηγήσεων και παρεμβάσεων, οι οποίες ανέδειξαν κοινά προβλήματα και κοινές αγκυλώσεις στη διαχείριση των αποβλήτων. Η αρχική φιλοδοξία της επίτευξης των στόχων εντός μιας δεκαετίας (2020-2030) έχει πλέον, στα μέσα του 2026, μετατραπεί σε διάχυτη αμφισβήτηση.

Με ευρεία συμμετοχή, γόνιμο προβληματισμό και έντονες ανησυχίες, οι ομιλίες, οι εισηγήσεις και οι παρεμβάσεις των εκπροσώπων των θεσμικών οργάνων της Αυτοδιοίκησης, των αρμόδιων Φορέων, Αρχών και Υπηρεσιών, καθώς και των εισηγητών, κατέδειξαν ότι κάθε προηγούμενο έτος, παρά τις προβαλλόμενες εντυπώσεις προόδου των υποδομών, λειτούργησε σωρευτικά στις διαχρονικές αδυναμίες της χώρας. Ο χρόνος που απομένει έως το 2030 συνιστά πλέον έναν εξαντλητικό και αμφίβολης έκβασης αγώνα δρόμου.

Η, για μία ακόμη χρονιά, απουσία της πολιτικής ηγεσίας της ΓΣΔΑ και του εποπτευόμενου φορέα ΕΟΑΝ αντισταθμίστηκε από το θερμό μήνυμα του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ), γεγονός με ουσιώδη σημειολογική βαρύτητα ως προς τον σημαίνοντα ρόλο του Δικτύου ΦοΔΣΑ και των Πανελλήνιων Συνόδων του. Ο ρόλος αυτός επιβεβαιώνεται τόσο από τη μεγάλη συμμετοχή ενός διαρκώς ενημερωμένου και απαιτητικού κοινού όσο και από το κύρος μιας Συνόδου μεστής σε περιεχόμενο και ιδιαίτερα επιτυχημένης.

Ι. ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

Ι.1. Η παρουσία της Αυτοδιοίκησης σε όλα τα θεσμικά επίπεδα, και ιδίως μέσω των εκπροσώπων της ΚΕΔΕ, επισφράγισε κινήσεις και πρωτοβουλίες για τη διαφύλαξη της ενότητας και της συμπόρευσης στον κρίσιμο τομέα της διαχείρισης των αποβλήτων.

Πάντα ανοιχτό σε όλους τους ΦοΔΣΑ, με διαφάνεια και δημοκρατικές διαδικασίες, το Δίκτυο απέδειξε ότι απέχει από προσωπικές επιδιώξεις και ότι υπηρετεί με συνέπεια τον ρόλο του και τις καταστατικές του θέσεις προς όφελος του δημοσίου συμφέροντος, παραμένοντας σταθερός και θεσμικός συνομιλητής της Πολιτείας.

Ι.2. «Η ώρα των ΦοΔΣΑ» είναι ώρα μεγάλων προκλήσεων και απαιτητικών εγχειρημάτων. Οι Φορείς καλούνται να δώσουν μια δύσκολη και γενναία μάχη για τους ίδιους και για τη χώρα και να δοκιμαστούν, με τόλμη και αποφασιστικότητα, σε ένα περιβάλλον μεταβαλλόμενο αλλά και δυσκίνητο, με στόχο την ανάκτηση του χαμένου χρόνου και την προσέγγιση των ευρωπαϊκών στόχων.

Ι.3. Τα είκοσι χρόνια αδιάλειπτης λειτουργίας του Δικτύου ΦοΔΣΑ και η διοργάνωση δεκαοκτώ Πανελλήνιων Συνόδων αποτελούν πολύτιμη παρακαταθήκη: υποστήριξη των μελών του σε θεσμικά, οικονομικά και διοικητικά ζητήματα, ανάπτυξη και κατάθεση τεκμηριωμένων προτάσεων για τη βελτίωση της ανακύκλωσης, την επιτάχυνση των δράσεων διαχείρισης των αποβλήτων και την απορρόφηση των διαθέσιμων πόρων, καθώς και παρεμβάσεις στον δημόσιο λόγο με επιχειρήματα και σαφείς θέσεις.

Ι.4. Τα μέτρα και οι δράσεις της Πολιτείας στον τομέα διαχείρισης των αποβλήτων χαρακτηρίστηκαν «επισκευή οχήματος εν κινήσει». Ο χαρακτηρισμός είναι απολύτως εύστοχος, καθώς οι κυρίαρχες επιδιώξεις της Πολιτείας επικεντρώνονται κυρίως στις Μονάδες Ανάκτησης Ανακύκλωσης (ΜΑΑ) και στην ενεργειακή αξιοποίηση. Ενώ όμως οι αριθμοί των Μονάδων προβάλλονται με έμφαση, οι δείκτες πρόόδου στην ανάκτηση και στην ανακύκλωση καθυλώνονται και υποχωρούν, όπως προκύπτει από τις εκθέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Ένα σύνολο καθυστερήσεων, αναπαραγωγής συστημικών αδυναμιών και, κυρίως, έλλειψης συγκροτημένου οδικού χάρτη για την εφαρμογή της ιεράρχησης των σταδίων διαχείρισης των ΑΣΑ και τη σταδιακή προσέγγιση των στόχων (όπως αναλυτικά έχει αναδειχθεί στα συμπεράσματα των προηγούμενων Πανελλήνιων Συνόδων του Δικτύου ΦοΔΣΑ), συνθέτει ένα κρίσιμο πλέγμα ζητημάτων που απαιτούν σαφείς λύσεις, διεξόδους και προοπτικές. Ενδεικτικά:

- Οι ΜΑΑ δεν επαρκούν αφ' εαυτών για την προσέγγιση των ευρωπαϊκών στόχων. Η ανάπτυξη των διακριτών ρευμάτων αποτελεί την αναγκαία και ικανή συνθήκη για την εκπλήρωση του σκοπού λειτουργίας τους.
- Η πρόοδος των υποδομών στην ελληνική περιφέρεια δεν μπορεί να αντισταθμίσει την υστέρηση της Αττικής, όπου παράγεται το 50% των αποβλήτων της χώρας. Η Αττική δεν αποτελεί απλή παράμετρο της εξίσωσης επίτευξης των στόχων. Είναι η ίδια η εξίσωση.
- Οι περιφερειακοί σχεδιασμοί (ΠΕΣΔΑ και Ολιστικά Συστήματα Χωριστής Συλλογής, ΟΣΧΣ) βρίσκονται επιτέλους σε τελικό στάδιο. Η εφαρμοσιμότητά τους, ωστόσο, εξακολουθεί να προσκρούει στα κενά της σύστασης νέων ΣΣΕΔ ανακυκλώσιμων, στην ολοκλήρωση και την επιχειρησιακή λειτουργία του ΣΣΕΔ Βιοαποβλήτων Horeca, καθώς και στον σχεδιασμό της συλλογής διακριτών ρευμάτων στους μικρούς ορεινούς και νησιωτικούς Δήμους.
- Το μέσον του 2026 συμπίπτει με το μέσον, από την έγκριση το 2022, της προγραμματικής περιόδου ΠΕΚΑ 2021-2027/2030 με τον κανόνα $n+3$. Τα ανενεργά προηγούμενα έτη, που οδήγησαν στη μετατόπιση πόρων από τις δράσεις των ΑΣΑ προς άλλες, επιχειρείται πλέον να εξισορροπηθούν με την πρώτη ενεργή πρόσκληση του ΠΕΚΑ (Ιούνιος 2026), η οποία αφορά

το σύνολο των δράσεων των ΠΕΣΔΑ. Πρόκειται για πρόσκληση που εκκινεί έναν αγώνα δρόμου για τους ΦοΔΣΑ και μια μάχη με τον χρόνο που απομένει έως το 2030, χωρίς εχέγγυα επιτυχούς έκβασης.

- Παράλληλα, η πρόσκληση για εξοπλισμό και υποδομές ανακύκλωσης από τους πόρους του τέλους ταφής δεν έχει ακόμη ενεργοποιηθεί με την αίρεση της απόφασης του ΣτΕ, η οποία, σε περίπτωση θετικής έκβασης για τους δήμους, θα δημιουργήσει έλλειψη οικονομικών πόρων. Η καθυστέρηση της χρηματοδότησης και, κατ' επέκταση, της υλοποίησης των ΜΑΑ και του εξοπλισμού ανακύκλωσης έχει ως συνέπεια τη διατήρηση της ταφής σε υψηλά ποσοστά και τη συνεχιζόμενη επιβάρυνση των Δήμων και των πολιτών.
- Το νέο θεσμικό πλαίσιο, μετά την ψήφιση του ν. 5314/2026 (Κώδικας Τοπικής Αυτοδιοίκησης), επιβαρύνει τους ΦοΔΣΑ με πρόσθετα ελεγκτικά όργανα και ελεγκτικές διαδικασίες, που καθιστούν χρονοβόρα την ολοκλήρωση των διαδικασιών απορρόφησης κονδυλίων, σε αντίθεση με τις συστάσεις της Ρ.Α.Α.Ε.Υ. στην έκθεση του 2025 με τίτλο «Πρόταση Ολοκληρωμένης Δέσμης Μέτρων για τη διασφάλιση της επιχειρησιακής λειτουργίας των Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦοΔΣΑ)», οι οποίες αποσκοπούσαν στη διασφάλιση μεγαλύτερης ευελιξίας στη λειτουργία τους. Οι σχετικές παρατηρήσεις του Δικτύου ΦοΔΣΑ κατά το στάδιο της διαβούλευσης, πριν από την ψήφιση του Κώδικα, δυστυχώς δεν εισακούσθηκαν.
- Η ενεργειακή αξιοποίηση, μετά τη διαβούλευση της ΣΜΠΕ που προκάλεσε σφοδρές αντιδράσεις από την Αυτοδιοίκηση, τους ΦοΔΣΑ και πλήθος άλλων φορέων, εξακολουθεί να επικοινωνείται ως σημαντική μεταρρύθμιση και να σχεδιάζεται ερήμην των εκπροσώπων των πολιτών (Δήμων και ΦοΔΣΑ), οι οποίοι θα επωμισθούν το, άγνωστο έως σήμερα, κόστος της.

I.5. Κοινή συνισταμένη των ομιλητών, έστω και από τη διαφορετική σκοπιά του καθενός, υπήρξε η διαπίστωση ότι η κατάσταση στη διαχείριση των ΑΣΑ έχει πλέον υπερβεί το κρίσιμο σημείο για το οποίο το Δίκτυο ΦοΔΣΑ έκρουε τον κώδωνα του κινδύνου στα συμπεράσματα των προηγούμενων Πανελλήνιων Συνόδων του (14ης, 15ης, 16ης, 17ης). Και δεν το έχει υπερβεί εξομαλύνοντας την πορεία της, αλλά καθιστώντας την από κρίσιμη, κρίσιμότερη.

II. ΕΝ ΚΑΤΑΚΛΕΙΔΙ

Στη βάση των παραπάνω διαπιστώσεων, το Δίκτυο ΦοΔΣΑ:

II.1. Προωθεί και στηρίζει πρωτοβουλίες, μέσω του θεσμικού οργάνου της ΚΕΔΕ, για την επανεκκίνηση της συλλογικής σύνδεσης όλων των ΦοΔΣΑ της χώρας σε ένα πλήρως αντιπροσωπευτικό, ισχυρό και ανοιχτό όργανο, με βάση όσα τους ενώνουν, με γνώμονα την κοινή δράση και με κατεύθυνση το βέλτιστο αποτέλεσμα για την αυτοδιοίκηση και τη χώρα.

Το κάλεσμα προς όλους σηματοδοτεί μια νέα αρχή, θέτοντας τέλος στις διαφωνίες και στις εντάσεις των προηγούμενων ετών και αποδεικνύοντας ότι κυρίαρχος σκοπός παραμένει η ενδυνάμωση της αυτοδιοικητικής συνείδησης και της παρουσίας των Φορέων, ώστε να διεκδικούν και να κατακτούν περισσότερα, με προτεραιότητα το δημόσιο συμφέρον.

II.2. Συμμερίζεται τους προβληματισμούς και τις ανησυχίες των εκπροσώπων της αυτοδιοίκησης, συντάσσεται με τις διαπιστώσεις τους και εκφράζει ισχυρές επιφυλάξεις για τη δυνατότητα αναπλήρωσης του απολεσθέντος χρόνου και για την αποδοτικότητα του τομέα των ΑΣΑ έως το 2030.

Καθώς ουδέποτε άλλοτε η Αυτοδιοίκηση υπήρξε τόσο σύμφωνη στη διαπίστωση ολιγωριών, παθογενειών και υστερήσεων στη διαχείριση των ΑΣΑ, καθίσταται αναγκαίο να επισημανθεί, ακόμη μία φορά, ότι η Πολιτεία οφείλει να επιταχύνει τις ενέργειές της, να επικοινωνήσει με σαφήνεια και ειλικρίνεια τον σχεδιασμό της και να συντονίσει τον βηματισμό της με τους ΦοΔΣΑ και τους Δήμους, για την επίτευξη των κοινών στόχων.

Τα προς ολοκλήρωση ΠΕΣΔΑ και ΟΣΧΣ πρέπει να εξελιχθούν άμεσα από σχέδια επί χάρτου σε εφαρμόσιμες πρακτικές, με έγκαιρες και ομαλές χρηματοδοτήσεις, ταχείες παρεμβάσεις, απρόσκοπτες διαδικασίες και επωφελείς συνέργειες, για τους Δήμους και τους πολίτες.

II.3. Καταθέτει την πολύτιμη εικοσαετή εμπειρία του ως πυλώνα διαρκούς και ουσιαστικής συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Πολιτείας, μέσω των αρμόδιων Υπουργείων, και του Δικτύου ΦοΔΣΑ, από κοινού με τα θεσμικά όργανα της Αυτοδιοίκησης. Μιας συνεργασίας με ενημέρωση και διαφάνεια, ώστε η διαμόρφωση των εξελίξεων να καθιστά τους εμπλεκόμενους κοινωνούς και αποτελεσματικούς στην υλοποίηση των απαιτητικών σχεδιασμών των ΠΕΣΔΑ και του ΠΕΚΑ 2021-2027.

Το Δίκτυο έχει επανειλημμένως αποδείξει την ειλικρινή βούληση και την τεχνική επάρκειά του για τη συμμετοχή στο τραπέζι του διαλόγου και των συνεργασιών, και είναι έτοιμο να συμβάλει με ολοκληρωμένες και ρεαλιστικές προτάσεις, όπως αποδεδειγμένα και με απαρέγκλιτη θεσμική συνέπεια πράττει έως σήμερα.

Στον παρακάτω σύνδεσμο μπορείτε να βρείτε περισσότερες πληροφορίες για τις ομιλίες και τις εισηγήσεις καθώς και φωτογραφικό υλικό:

[18η Πανελλήνια Σύνοδος ΦοΔΣΑ – Εισηγήσεις/φωτογραφίες/video](#)